

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . . . 8 ft.
Félévre . . . 4 »
Negyedévre . . . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . . . 20 ft.
Fél oldal . . . 10 »
Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétnek fel.

«Nyilvánter» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel minden sor után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A közigazgatási reform és a vidéki sajtó.

Az alkotmányok történetében mindenütt látjuk, hogyan kopnak el az alkotmányosság régi védbástyái s hogyan pótolják azokat idővel ujakkal.

Ha végig tekintünk a magyar alkotmány történetén, annak százados fejlődésében számtalan védbástyáját találjuk a melyeket a maguk idején megbecsülhetetleneknek tekintettek, a melyek nagy szolgálatot is tettek, de a melyeket utóbb még is el kellett törülni. Lerombolásukat az országban mindig nagy, hazafias párt ellenezte, de eltávolításuk, az ország haladása érdekében még is mulhatatlan volt. Az arany bulla ellenállási járadéka négy századon át palládiuma volt a magyar nemességnek s kétségtelenül hozzájárult az ország szabadságának megóvásához és Zsigmond király alatt már kivételes és eltörrendő volt a rend, a biztosított államélet követelményei szempontjából. A szabad király választást hasonlóképen a nemzeti szabadság főbiztosítékaként tekintették századokon át, s az arról való lemondás, az idők leforgása után mégis mulhatatlanná vált, ha csak Magyarország, Lengyel ország sorsára jutni nem akart. A megyék végrehajtás megtagadási joga, mely a jelen század első felében oly becses szolgálatokat tett, a felelős parlamenti kormány párt életbeléptetésének pillanatától fogva, teljesen elvesztette becsét s bár elméletileg még fenn áll, gyakorlati értéke 1867-óta, semmi esetre sem volt többé.

A tisztviselőválasztási jog azon tartalma, amely a közszabadság szempontjából látszhatott értékesnek, régen elenyészett. A legutóbbi időben nem volt az egyéb, mint némi közvetett befolyás gyakorlásának egyes lehetősége egyes, személyes érdekcsoportok részéről. De még más téren is folyvást tapasztaljuk, hogy azon intézmények, amelyeknek eredetileg súlyt tulajdonítottak, igen mellékes, vagy türes alapzatokká süllyednek le s hogy egészen más mozzanatai az „intésvényes szabadságnak“ azok, amelyek

mint valódi biztosítékok szerepelnek. A miniszterek jogi felelőssége vád alá vonhatósága világszerte alig bir már többé gyakorlati fontossággal; viszont a legnagyobb figyelemre méltók az oly mozzanatok, amelyek inkább a szokásban, mint a törvénykönyvekben lelik alapjukat s amelyeknek sem az elmélet kifejezetten jelentőséget nem tulajdonított, sem a gyakorlat tudatosan szervezetet nem nyújtott.

Ezek közt pedig első sorban érdemel említést a nyilvánosság. Még a mult században a legszabadabb államokban is az államügyek tárgyalásánál lehetőleg kizárni igyekeztek a nyilvánosságot. Az angol parlament még száz évvel ezelőtt nemcsak, hogy nem intézkedett annak előmozdításáról hanem azt lehetőleg kerülni, elnyomni iparkodott. Ez természetesen régóta megszűnt, nem mintha a törvényhozók elismerték volna a nyilvánosság fontosságát, hanem egyszerűen a dolgok erejénél, a közlekedési eszközöknél s a sajtó elterjedésénél és hatalmánál fogva.

És amely mértékben így a nyilvánosság magától kifejlődött, azon mértékben növekedett, egyszersmind értékes abban a körben, amelyben az állami élet helyes intézése ellenőrzésének, de nemcsak ellenőrzésének, hanem a vezetésének is egyik fő eszköze volt. Csakis a nyilvánosság mellett alakult közvélemény bir erős alappal, csakis az valódi hatalom. A parlamentarizmus, mint a közvéleményen alapuló kormányforma, csakis nyilvánosság mellett bir a modern viszonyok közt erkölcsi alappal.

De nem csak nagy arányokban s a nagyügyeket illetőleg, ha nem a szorosán vett önkormányzatra vonatkozólag is épp oly jelentékeny a közvélemény körének, a nyilvánosság közvetítette érdeklődés határainak megállapítása. Önkormányzati képesség és készség, az értelmi és erkölcsi alap a mely mellett önkormányzat szervezhető: illetőleg, a mely mellett az állam ügyek közvetítése, a közönség részéről is helyesen eszközölhető, csu-

pán oly területen s a tömegében fejlődhetik ki helyesen, a hol s a melyben valóságos közvélemény alakul.

Régebben, a kiváltságos osztályok uralma idejében ez a közvélemény 3—400 ember felfogása lehetett és egy közgyűlésen esetleg néhány választásnál kifejezésre juthatott. A mai demokratikusabb világban, ez ügyek sokkal nagyobb tömege, és számtalanszor részletesebb és többszörös vonatkozásai mellett a régi önkormányzatnak sem formái sem alkalmi egyáltalán nem elegendők a bárminő, komoly önkormányzati életre mulhatatlanul szükséges közvélemény alakulására. Ez csak azon sokkal folytonosabb s behatóbb nyilvánosság mellett lehető a melynek hordozója, közvetítője a vidéki sajtó.

Igen részletesen lehetne még kitérni ezen igazságnál különböző vonatkozásokban való alkalmazására s talán akad még idő s mód arra, hogy ezzel esetleg bővebben is foglalkozzam. Ezuttal csupán egy, figyelemre méltó tekintetet kell felhoznunk, a mely az előterjesztett javaslat egyik sokat vitatott intézkedésének igazolását foglalja magában.

A vidéki sajtó, mint említettem, a legjobb kifejezésre juttatja ama köröknek, amelyeket közös érdeklődés fűz egybe a helyi és vidéki ügyek iránt s amelyek alkalmasak arra, hogy a közigazgatási beosztás alapjául szolgáljanak. Amely területen egy vidéki lap állandóan fenn képes magát tartani (természetesen nem értjük itt azon mulékony eseteket, amelyekben egyes alkalomból izgatás kedvéért valamely párt ideiglen, subventiót nyújtva egy pár hónapra éleszt fel valamely lapot) az a terület egyszersmind egy-egy önkormányzati kör, annak megfelelőleg szervezendő csupán az önkormányzat tagoltsága.

Azt, hogy hol lelhető s hol szükséges esetleg a megyéken belül egyes járási tanácsokat szervezni, e legjobban az mutatja, hogy mely megyében áll fenn a megyei lapon kívül valamely kisebb vidéki közlöny is, mig

átalában az, hogy Magyarországon, a vidéken csakis a központi megyei lapok prosperálnak, a legjobb bizonyítéka annak, hogy még mindig a megyei szervezet az, amely a leghelyesebb földrajzi alapját nyújtja a közgazgatási hatóságok beosztásának.

Pulsaky Ágost
országgyűlési képviselő.

A gymnasium helyettes tanárai.

A gymnasium átadásának kérdésével szerves kapcsolatban áll egy igen fontos ügy, amelyet — úgy látszik intéző politikusaink vajmi kevés figyelemre méltatnak s ez a — helyettes tanárok ügye. Gymnasiumunknál 4 helyettes tanár működik és pedig kettő 7, egy 6 és egy 4 év óta; látni való tehát, hogy a törvény által követelt 3 helyettesi évet mind, nagy részök kétszeresen is le szolgálták már.

A közoktatási kormány tett is több ízben lépéseket a helyettes tanárok előmozdítása ügyében: leiratai ad acta tétettek; a helyettes tanárok magok is két ízben folyamodtak előléptetésükért, de kérvényük sohasem jutott a közgyűlés elé, mintha félték volna attól, hogy a közgyűlés higgadtabb része jogosnak ismerné el a kérelmet; pedig hogy a kérvény a közgyűlés elé menjen, erre az utolsó pandurnak is joga van. Az intéző körök az előléptetést különböző ürügyek alatt, — Szabadka szab. kir. város sokat hangoztatott tekintélyéhez bizony nem igen illő módon — elhalasztották és elhalasztják, a helyettes tanárok pedig a rendes tanárokkal egyenlő képesítés is egyenlő teher mellett csaknem felényi fizetéssel végzik terhes, de pontos feladatukat, nem lévén ez idő szerint egyéb jutalmuk, mint a közönség hamis híreszteléssel meg nem vesztegetett elfogulatlanabb részének elismerése s azon — önérteten alapuló belső megnyugvás, mely a becsületesen teljesített munkából származik.

S hogy akarja most az eddigi munkálkodást a közönség azon része megjutalmazni, a mely a gymnasiumot a szerzetesek kezére akarja adni? „A helyettes tanárok el fognak bocsáttatni“ így szól a polgármester a márcz 31-iki értekezleten. — Egy pár szó csak: egy lélekzetnek tizedrészével ki lehet mondani, de gondoltak-e arra az intéző körök, hogy mennyi méltatlanság foglaltatik e pár szóban? Tehát miért működött az a 4 ember éveken át a gymnasium és a város közönsége érdekében, küzdve jóformán a megélhetés gondjaival, a mikor más pályán levő hasonló egyének már biztos existenciát szereztek magoknak? Azért, hogy most mint a rossz cselédet egyszerűen szélnek eresszék.

Bizonyára úgy gondolkoznak, hogy mert a helyettes tanárok uincsenek véglegesen megerősítve, velök könnyen el lehet banni! De arról ne feledkezzenek meg, hogy nevezett tanárok még nem rendes tanárok ugyan, de a jogot már megszerezték arra, hogy azzá legyenek s a közoktatási kormány bizonyára nem fogja engedni, hogy a város őket ennyi szolgálati év után egyszerűen csak „elbocsássa“.

A miniszterium a helyettes tanárok ügyében még nem alkalmazza a várossal szemben a törvény teljes szigorát. S míg a kormány élénél volt a hatósággal szemben, addig ez méltánytalan volt a helyettes tanárok iránt, a kiknek így már évek óta kell nélkülöz-

niók az őket jogosan megillető magasabb fizetést. S ez eddig éreztetett méltánytalanság nem adhat jogot a hatóságnak azon újabb még sérelmesebb méltánytalanság elkövetésére, hogy a helyettes tanároknak kik közül egy éppen szabadkai születésű egyszerűen fölmondjon. Jól tennék az intéző körök, ha gymnasium ügyében hozandó határozatuk előtt a gymnasiumban levő szellemet és a tanárok működését tárgyilagossá megbirálása alá vennék s e kérdésben nem az alattomos rágalmozók információira, melyekkel mesterséges módon költötték a gymnasium rossz hírnevét, hanem saját józan ítéletükre és emberi érzésükre hallgatnának.

Zentai csendélet.

A „Zentai Közlöny“ című lap több ízben megsértette Kozits István ottani ügyvédet minek az lett a vége, hogy az ügyvéd fia a nevezett lap szerkesztőjét Fischer Jákót az ottani nagyvendéglő üvegtermében felkapelte.

Fischer Jákó a tettes Kozits Elemért még az nap párbajra hívatta, de Kozits a párbajt visszautasította.

Ez ügyre vonatkozólag Fischer Jákó a következő sorokat küldte be a „Szabadság“ szerkesztőségéhez:

Jegyzőkönyv felvétel Zentán 1891. márczius 30-án Fischer Jákó urnak Kozits Elemér ural szemben fennforgó becsületbeli ügyében. Jelenlevők Fischer Jákó ur részéről: Dr. Méri Sándor Ormos Kálmán. Kozits Elemér ur részéről: Dr. Deák Lukács Heiszler Zoltán. Kozits Elemér ur megbízottai kijelentik miszerint Fischer Jákó urnak elintézetlen ügyei és előlétele miatt az elégtételt megbízójuk nevében megtagadják. Fischer Jákó ur megbízottai az elintézetlen ügyek és az előlétele fölötti kifogások concret előadása és megbirálására becsület bíróságot provokáltak a mi azonban Kozits Elemér ur részéről visszautasított. Erre mindkét fél megbízottai az ügyet maguk részéről befejezettek nyilvánították. Kelt mint fent. Dr. Méri Sándor Ormos Kálmán mint Fischer Jákó ur megbízottai. Dr. Deák Lukács Heiszler Zoltán mint Kozits Elemér ur megbízottai. Nyilatkozat. Alulírottak ezennel kijelentjük, hogy Fischer Jákó és Kozits Elemér urak között fennforgott becsületbeli ügyet, felünkre Fischer Jákó ur javára lovagiasan elintézetten és befejezetnek tekintjük. Zentán 1891. évi márczius 30-án. Dr. Méri Sándor Ormos Kálmán. A fenti jegyzőkönyv és nyilatkozat alapján Kozits Elemért, mint a ki orozva megítámadott és a lovagias elégtételadását minden elfogadható indoklás nélkül megtagadta, sőt félelmében sértéseit még újabb és aljasabb rágalmozásokkal tétezte — lovagiatlan, gyáva ripőknek jelentem ki. Zentán, 1891. évi márczius 30-án. Fischer Jákó.

Hogy miért tagadta meg Kozits az elégtétel adást, arra nézve a következőleg nyilatkozik:

Megtagadtam azért, mert: többször nevezett Fischer Jakab (Jákó):

1. Ó-Kanizsán, 1886—87-ben irnok levén, rövid idő alatt piszkos üzemei, és azon körülmény folytán, hogy nevezett községet 29 frt 16 krral csalás útján megkárosította, elcsapatott.

2. Ó-Kanizsán tartózkodása alatt rendezett márczius 15-ének ünnepélyén a lelkes részt vevők által Kossuth Lajosnak küldendő távirati üdvözlésre összeadott összeget (20-25 frt) elalkasztotta, a pénzt átvette, de a sür-

gönyt el nem küldte, s a pénzzel el nem számolt, pedig a sürgöny elküldésének reá bizását ő maga erőszakolta ki.

3. Ó-Kanizsáról eltávozván, Budapestre ment, hol első aszerplése alkalmával Pongrács Sándor utcai vendéglőjében, több mint 100 tanu jelenlétében, felpofoztatott, de elégtételt sem nem kért, sem nem vett, sem nem kapott.

4. Ugyancsak Budapesten tartózkodása alatt elkövetett közszemérem elleni kihágás miatt elítéltevé a helybeli rendőrség fogházában 5 napig fogva tartatott.

5. Egyizben Szegedre ment, de sz itteni szállásolás és étkezés költségeit a vendéglős kértére, a szegedi rendőrkapitányság megkeresésére a zentai rendőrkapitányság előtt kelle összeszámolnia, mivel a vendéglőst megcsalva, a fizetés elől titkon megszökött.

6. Zentára érve, hencegő magaviseletével a közvéleményt maga ellen oly erősen kihivta, hogy nyilvánosan, lapok útján, nem egyszer, de hetenként a legnagyobb mérvben becsület sértő kifejezésekkel illetetett, miknek megtorlásáról a legkevésbé sem gondoskodott.

7. Horváth Gyula volt városi II. számvevő által hirlap útján a legmeggyalázóbb kifejezésekkel illetetett lovagias elégtételt e miatt nem kért, — sajtó pert indított, de a sajtó per elől gyáván meghátrált.

8. Keceli Mészáros Géza végzett jogász által a helybeli piacz téren felpofoztatott és földhöz vágatott.

9. A helyben a közelmúltban működött szintársulat egyik női tagja ellen intézett erkölcsstelen támadása folytán nyilt utcán felpofoztatott, és megveretett, mire orvoslást csak a patikában keresett.

10. Helyben több alkalommal nyilvánosan insuláltatott, mi elől gyáván meghátrálva, szó nélkül odább állt stb. stb. stb.

A Kozits által felsorolt ténységek igazak-e nem tudjuk, de ha azok közül csak a 2-ik pont bizonyulna is egyedül valódinak, azt a szerkesztőt akkor is ki kellene lökni a tisztas társaságokból. Ítéletet nem mondhatunk, mert hinni szeretnők, hogy Fischer tisztázza magát, miután többféle feljelentés és sajtóperről beszél Kozicsal szemben.

Fischer Jákó hirlapi válasza azonban, — mellyel Kozics vádjaira felel, — még durvább Kozics támadásánál. A sajtótisztaság rovására kár volt felelni, igazolja magát az esküdszéknek, ennek ítélete menthetné ki a közvélemény előtt, de nem a hirlapi durvaság.

Zentáról írva megemlítjük, hogy az ottani polgármester Szabó László működése folytán állásától felfüggesztetett, minek megtorlásául a polgármester hivei feliratot intéztek az országgyűléshez, ne adjanak Szabó Lászlónak napidiját, mert mint orsz. képviselő nincs soha az országgyűlésen.

Ime: ilyen a „zentai csendélet.“

Bácskai szennyes.

Hihetetlen s mégis való. Az nvidéki járás főszolgabírája azon vidék leghazafiasabb, legképzettebb, tetőtől talpig becsületes, tevékeny községi aljegyzőinek egyikét, névszerint Bányász Mihály kiszácsi lakost állásától minden alapos ok nélkül felfüggesztette! Az eset röviden ez: Kiszácson 15—20 év óta a marhaleveleket kizárólag az aljegyző állította ki. K. D. kiszácsi új jegyző ezen jogot magának akarván biztosítani, de attól tartván, hogy ezt a képviselőtestületben nem bírja

keresztül vinni, — közgyűlés tartása nélkül hamisan kiállított oly közokiratokat, melyek tartalma szerint a közgyűlés (!) a szóban forgó jogot neki adta, s melyek alapján a megye — mi rosszat sem sejtve — jóváhagyta az e tárgyban szerkesztett hamis szabályrendeletet. A jegyző meghagyta ugyan azután is a járlatokat az aljegyző kezében; de hogy az ekkép biztosított jogát mindengyanu kelteése nélkül átvehesse, ok nélkül s hivatalosan üldözni kezdte az aljegyzőt, kitől az állás elhagyását remélte, de a ki védekezésében ráakadt a hamis közokiratokra s ebbeli gyanuját a képviselőtestülettel közölte. A közgyűlés egy hangulag kijelentette, miszerint előtte ezen közokiratok tartalma egészen ismeretlen, *hamis!* ennek alapján az aljegyző följelentette a jegyzőt, a ki ellen a vizsgálatot a főszolgabíró nagynehezen megkezdte. Mielőtt azonban ezen vizsgálat teljesen befejeztetett volna, a főszolgabíró minden indoklás nélkül (!) kimondatta, miszerint az aljegyző alaptalan följelentést (!) tett s ez által a hatóságokat félrevezette (!)! Együttal ezen indoktalan „alaptalanság“ miatt az aljegyző ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el, rögtön felüggesztvén őt állásától! A jegyző, ki 2 év óta folyton hirdeti, hogy őt a szolgabíró végtelenül pártolja s a ki a vizsgálat, kezdetén ugyancsak „drukkolt“, most már jobb kedvű; az aljegyző pedig szintén jókedvűen és még bátrabban erősíti a jegyző elleni vádat, a vizsgálat teljes befejezését illetve pótvizsgálatot követelvé. — Igy írja nekünk ezen furcsa históriát ama vidékről egy tudósítónk.

Haverda Mátyás gymn. igazgató azt a tanácsot adta a tanári karnak, hogy forduljanak kérelemmel a hatósághoz: mondának le a tervről hogy a piaristáknak adják a gymnásiumot. Ez más szóval annyit jelent, kövessék a néptanítók példáját, s álljanak be az ügynökök mellé korteseknek.

Irodalom, művészet.

Hölgyolvasóink figyelmét már most felhívjuk a gyümölcsbefőzési idény közeledtére s ajánljuk a „gyümölcs- és főzelék-befőtt készítés gyakorlata“ című legközelebb megjelenő munkát. E műben az összes gyümölcs, főzelék, lekvár és szörpnek készítése egyszerűen értelmesen, a takarékosági szempont figyelembe vételével van leírva egy oly háziasszony által, ki 28 éven át szerzett bő tapasztalatokat e téren. A műre — több mint 200 különféle recipét tartalmaz — csekély 65 krajczárral lehet előfizetni. Jó lélekkel ajánljuk ezen páratlanul álló munkát hölgyeinknek, mert tudjuk, hogy a csekély előfizetési összeg már az első befőtt készítés alkalmával is busásan megtérül. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpéldányt küld a kiadó. Az előfizetési pénzek Nyiregyházára, Tarczali Dezső könyvkiadóhivatalába küldendők be.

SPORT.

Négyezer versenyző.

A közoktatásügyi miniszter elnöke alatt érkezik, volt a napokban a május 17-én rendezendő országos tornaverseny ügyében. Az előadók jelentése szerint a március 15-ére kitűzött határdíjig több mint négyezer tanuló jelentkezett a versenyekre úgy

a fővárosból, mint a vidékről. Minthogy ily nagyszámú jelentkezés következtében attól lehet tartani, hogy a versenyterem nem férnek el a tanulók, a fővárosi iskolák jelentkezőit apasztani kell. Versenyterület a városliget ama részét jelölték ki, hol télen a korcsolyaegyesület mesteres jégpályája van. A vidéki tanulók elszállásolásáról a rendező bizottság fog gondoskoni, s az ingyenes elszállásolás mérsékelt áru élelmezéssel lesz egybekötve. Elhatározta az értekezlet, hogy a versenyekkel egyidejűleg tervezett tornaszati kiállítás eszméjét ez idén elejti.

H I R E K.

Popovits Simon Sándor község jegyzője rövid betegség után április hó 4-én délután 3 órakor meghalt. A boldogult Vukovárta született, honnét 53 évvel ezelőtt került Szabadkára szülőivel, s itt kezdte meg a gymnásiumot. Tanulmányait Szegeden folytatta és Temesvárt végzte be, s csakhamar alig 22 éves korában már jegyzővé választott Sándorban, hol e minőségben 43 évet töltött. Popovits Simon szabadkai értékképviselő is volt, azonban inkább községének élt, a szabadkai ügyekkel nem foglalkozott. Elhunytát gyászolják özvegye szül. Aradszky Milkán kívül Popovits György, és Mária férjezett Sztanitsné gyermekei, testvere Jóva, apósa Aradszky György, vője Sztanits Simon, menyé szül. Szofiu Mila, és unokái Popovics Simon és Milivoj. A boldogult porai Sándorban tegnap délután 3 órakor beszenteltetvén Szabadkára hozattak, hol a szerb templomban a végső tisztelet megadatván, a helyb. szerb temetőben átadattak a földnek. Élt 65. évet, nyugodják békével!

Szabadka szabad királyi város törvényhatósága 1891. évi április hó 9-én délelőtt 10 órakor a „Pest város“-hoz címzett szálloda nagytermében tartja rendezet havi közgyűlését következő tárgyszorozattal: — Polgármesteri jelentés a közgazgatás folyó évi március havi állapotáról. — Indítványok. — Miniszteri leirat az elemi iskoláknak a főgymnasium helyiségéből leendő kihelyezése s egy téli torna terem felállítása iránt. — A nagym. m. kir. honvédelmi miniszteriumnak leirata a m. kir. honvédségi Ludovica-akadémiában felállított tisztképző tanfolyamban folyó évben üresedésbe jövő alapítványi helyre a pályázat kiírása tárgyában. — Belügyminiszteri leirat a homokterületek eladásának jóváhagyása tárgyában. — Tanács javaslata a közutak kiépítésére felveendő 300,000 frtos kölcsön megszavazása iránt. — Ugyanannak javaslata a bajmoki, csantavéri és sándori korcsmaépületek eladása tárgyában. — Tanács javaslata a ludasi temető kibővítéséhez szükséges 1000 □ öl területnek megvétele tárgyában. — Tanács javaslata a városi szolgák és szegődvényesek ruha varratása iránt tartott árlejtés engedményének jóváhagyása iránt. — Tanács javaslata a Szt.-Teréz egyház torony-óráinak javításánál felmerült 60 frt több költség kiutalása iránt. — Tanács javaslata Szabadka város és Martonos községe közötti meghatározott határvonalnak megállapításához bizottsági tagok kiküldése iránt. — Tanács javaslata Iványi István rendes tanárnak szembaja miatt való szakszerű helyettesítése iránt. — Tanács javaslata Jakobsics Gyula aljegyzőnek állásáról való lemondása folytán megürült aljegyzői állásra a pályázat kiírása tárgyában. — Tanács javaslata a ludasi lelkes mellé

egy segédlelkészi állás szervezése illetőleg annak javadalmazása iránt. — Tanács javaslata az izraelita iskolák segélyezése illetőleg átvétele iránt. — Tanács javaslata Kunetz Mór és Betti 500 frtos alapítványának jóváhagyása iránt. — Tanács javaslata egy I-ső, esetleg II-od osztályu irnoki, egy mértékhi-telesítői, egy I-ső osztályu, esetleg II-od osztályu javadalmi biztosi és egy vámellenőri állásra a pályázatnak meghirdetése tárgyában. — Tanács javaslata Fility Mihály kézbesítő nyugdíjaztatása iránt. — Tanács javaslata Angeli Pál tűzoltónak nyugdíjaztatása iránt. — Tanács javaslata Fabiánovics Márk özvegyének nyugdíjaztatása iránt. — Tanács javaslata Ferencsevits Antal volt adóvégrehajtó közsegélyben részesítése iránt. 22. Tanács javaslata az 1875. év előtt alkalmazott városi tanítók és kisedővőknek nyugdíjaztatása alkalmából az 1875. é. XXXII. t. cz. 44. §-a által törvényerőre emelt kormányrendeletek betartása iránt. A még ezután beérkezendő s a főjegyzői hivatalban megtekinthető tárgyak.

A „Szent István“ temetkezési egyeslet vasárnap eltartott választmányi ülését, a közelebb elhalt Szikra Endre egyleti titkár helyébe, 14 szavazattal — 9 ellenében Mérey Agoston, gymnasiumi tanárt választotta meg titkárrá.

Furcsa lelet. Vasárnap viradóra a városi kórház kapujába egy ismeretlen asszonyt találtak. Ki léte eddig megállapítható nem volt, mert az asszony beszélni nem tud; sőt esszelősnek látszik. A szomszédok állítása szerint hajnal felé kocsin hozta két ismeretlen ember és a kapuba letéve, ott hagyták.

Tanító választás. Az iskolaszék vasárnap d. e. 10 órakor tartott ülésében a nyugalomba vonult Rózsa Incze belső elemi tanító állására Tóth Dániel tanyai, ennek helyébe pedig Novákovics Bódog volt borfogyasztási főnököt választotta meg.

Nagyobbmennyiségű szőlővesszők eltolvajlása. A kelebiai buczákából Barta Antaltól 8000 db. vágott és 3 kéve gyökeres szőlővessző, Palatinus Györgytől pedig 3500 db. szőlővessző eltolvajlatott. A felelős csőszöknek sikerült kinyomozni, hogy a Bartától eltolvajolt vesszőkből Aradszki Lázár szőlőtulajdonosnak 2000 dbot Fejes György és Gábor Gáspár eladtak, tettesek ezt beismerik, a többiről azonban tudni nem akarnak. A vizsgálat erélyesen folyik.

Rendőri hírek. Landauer Adolf VIII. köri lakos udvarából ismeretlen tettes 6 db. női inget és az ólból 10 db. tyukot elemelt. — Wandmann Zsigmond VII. köri Fehér-féle házban levő kereskedő raktárából tanoncza Reich Lázár egy dragacson 20 db. ablakfélfát elvitt. Az elemelt tárgyak apja házában mind megkerültek és a tulajdonosnak visszaadattak. — Schneider József újvidéki illetőségű borbély-segédnek munkakönyvét gazdája, Tikviczki János borbélymester elvesztette. A becsületes megtaláló a munkakönyvet a rendőrségnél átadhatja.

Mindenféle. — **Nagyvárado**n Lövenstein Leonóra közelebb 107 éves korában halt el. — **Napoleon Jeromos** herceg halálesete szerencsét nyújtott a lutristáknak, kik majdnem 2 millió frankig meghúzták az olasz kincstárt. A szerencse számok 9 a herceg születésnapja, 13 a halálozási nap, 17 a temetés napja, sokan három számhoz a 80-at tették, mind a négy szám kihuzatott. — **Tóth János** felső-jászai lakos viszályban élt nejével, ki esztőlé válni akart. A pap elébe kerültek, s

lelkész békítette őket, de az asszony nem tárgyalt, mire a férj hirtelen előrántott revolverével kétszer rálőtt, azután a maga szájába lött és szörnyen halt. Az asszony néhány óra múlva szintén meghalt. A lelkész az ijedségtől betegen fekszik — **Szeget szeggel.** Vendég: Mondja csak, minden bohócnak olyan ostoba arcának kell lenni, mint az öné? Bohóc: Persze: ha például olyan arcom volna mint az öné, kétszer akkora gázsít követelnék az igazgatómtól.

— **Mindig újságember.** Biró (a vádlotthoz): A törvényszék önt hamis bukás miatt négy havi fogházra ítélte. Van-e valami megjegyezni valója? Vádlott: Ha azonnal megkezdem a büntetést, kapok 25 százalék leengedést? — **A fogadás netovábbja.** Egy Vladivosztokban élő orosz csendőrkapitány fogadást ajánlott, hogy az utat Vladivosztoktól Párisig . . . négykézláb teszi meg. A csendőrkapitány arra kötelezi magát, hogy ez év április havában elindulva, 1893. április elején érkezik meg Párisba. A merész muszka erre néhány napot Párisban szándékozik tölteni és aztán ugyanazon a módon, négykézláb teszi meg az utat vissza Oroszországba, még pedig rák módra. — **Debrecezenben** Zichy Géza a gróf művészi pályájának 25 éves jubileumát ülte meg e hó 30-án Náday, Laucy Ilka, Ney Dávid és Szirovatka budapesti művészek közreműködésével. — **Uj függetlenségi** és a 48-as párt elveit követő lapot indit meg Seffer László a „Nép barátja” címen. — **Bárdy István** aradi rendőr alkapitány strichninnel megmérgezte magát. — **Zirczen** a magyarországi egyesült cisztercei rend apát választó gyűlésén Vajda Ödön előszálási jószágkormányzó 98 szavazat közül 67-el az első helyre kijelöltetett. — **Kőhalomban.** Nagy-Küküllő megyében gyermekfej nagyságu gyönyörű meteort láttak a napokban esti 1/2 10 óra közt. Délkelet felől robbant szét s apró csillagokat szórt a földre. — **Jókai Mor** tegnap Szegedre érkezett és jelen lesz a képműállítás ünnepélyes megnyitására. — **Halálos párbaj kártyával.** Rendkívül tragikus eset történt pár nap előtt Varsóban. Feodorov gazdag orosz arisztokrata fényes bált adott s a gyönyörű háziasszony volt a bálkirályzó. Két ifju lengyel nemes: Nidecki és Komorovski versengett leginkább a szép hölgy kegyéért s ismétlődött a mindennapi dolog, hogy a régi jó barátok a közös ideálért való versengés következtében halálos ellenségek lettek. Egyiküknek meg kellett halnia, hogy a másik boldog lehessen. Elhárították tehát, hogy ott, a bál színhelyén amerikai párbajt vívjanak — kártyával. Meggyeztek abban, hogy egy játszma ecarté döntőn sorsuk felett, s hogy a vesztes fél életével fizesse meg a játszmát. Francia rémregénybe való jelenet következett. A két elkeseredett szerelmes visszavonult a játszmaszobába és a félelmes játék kezdetét vette. Látna őket, senkisémet sejtette, hogy két haldokló ül szemközt egymással. Komorovsk vessitett. Nyugodtan, még az utolsó perczen is arisztokratikus hidegvérrel vette elő kis forgópisztolyát, szívónek irányozta és olyan jól lött, hogy a lövésre berohanó vendégsereg már halva találta. Nidecki e zavarban elmenekült és amint a nyomozó rendőrség gyanítja Németországban van. A sors különös ironiájaként, pár nappal a megrázó szerelmi tragédia után, ezt jelentették a varsói lapok, hogy a szép Feodorov kisasszonyt, akiért Komorovski meghalt, G. herceg dragonos szá-

zados eljegyzte. — **Bendo Imre** besztercebányai püspök Bars-Szent-Keresztnek, hoi állandó lakhelye van, husvéti ajándékkul Ovót állított fel teljesen saját költségén, sőt az Óvónő fizetését is évi 300 frttal sajátjából biztosította. A besztercebányai szegények között pedig 200 frtot osztott szét. — **A du-nántuli** közművelődési helyi egyeslet Nagy-Kanizsán e hó 2-án megalakult. A város 1000 frttal örökös tagul jelentkezett. — **Az alföldön** új cukor gyár van kilátásba helyezve. A részvénytársaság mihelyt megalakult mindenek előtt Temesvárot fog egy gyárat alapítani. — **Bolla Kálmán** egykori hírneves csendbiztos, ki az alföld rettegett haramiáját Bogár Imrét elfogta a Kerepesi uti temetőben gyermekének sírján szíven lötte magát és rögtön meghalt. Élt 63 évet. — **Hajdu-Szoboszlón** gyermek kiállítás rendeznek pünkösöd napján. A legjobban ápolts kisdedek szüleinek jutalmazására az ottani takarékpénztár 500 frtot szavazott meg. — **Szerelmi dráma.** Az oktalan szülői akadémia ismét megtermette a maga gyűlöletét. Staniszicson, Semlits Antal ottani legény már régóta szerette a szép 16 éves Hofner Annát s a leány is halálosan szerette a legényt. A leány oktalan szüleinek azonban gazdagabb vő kellet volna s ellenezték a szerelmesek házasságát. Husvét kedden lett volna a lány eljegyzése azzal, kit nem szeretett, de az nem történhetett meg, mert a fiatal pár végzetes lépésre szánta magát s kedden reggel Semlits előbb lelötte a lányt,

után magát. Mindketten azonnal meghaltak. — **Nagy hadgyakorlat** lesz az idén, szeptember hóban Beszterce és Szászrégen környékén. A hadgyakorlaton a király is részt fog venni. — **Bismark herceg születésnapja** alkalmából állítólag 15,000 üdvözlő táviratot és levelet kapott. — **Hajdu Szoboszlón** gyermek kiállítás rendeznek pünkösöd napján. A legjobban ápolts kisdedek szüleinek jutalmazására az ottani takarékpénztár 500 frtot szavazott meg. — **Türr István** tábornok nővére özv. Konkolyné szül. Türr Mária 73. éves korában elhalt Zomborban. — **Ritka hagyomány** Spitzer H. József jómodú izraelita elhalván a kis-körösi r. kath. iskola alap javára 50. frtot hagyományozott, mely összeget örökössei lefizették. — **A budapesti császárfürdőben** 1891. január 1-től márcz. 31-ig. 65 személy lakott és 43.783 személy fürdött. — **Uj nagy aranybánya.** A körösbányai szolgabírói járás területéhez tartozó Birtiu község határában nagyszerű új arany- és ezüstbányát fedeztek föl. Szakértői vélemény szerint az új bányaterületen, az eddigi próbákból ítélve, 14 gramm aranyat és 80 gramm ezüstöt tartalmaz a nyers anyag és egy véna vastagsága több egy méternél. Németországi bankárok igen érdeklődnek az új bánya iránt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Roznofszy József Szabadkán.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

Bécsből

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palacz ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Roznofszy Józsefnél Szabadkán.

15-6

Értesítés.

A «Szabadkai kereskedelmi és iparbank» igazgatósága ezenel tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy 1891-ik évi április hó 15-től kezdve:

A felmondási határidőhöz nem kötött új betétek utáni kamatlábat 4¹/₂%-ban, a felmondási határidőhöz kötött új betétek utáni kamatlábat 5%-ban állapítja meg.

A kölcsönök utáni kamatlábat pedig ugyancsak a fenti időtől számítva 8%-ról—7%-ra, tehát 1%, azaz egy százalékkal leszállítja.

Megjegyeztetik, hogy bárminemű alapítványi- és árvatári betétek után adómentes 5%-ot fizet és hogy ezen intézkedés az eddigi betétekre nem vonatkozik.

Tisztelettel

Az igazgatóság.